

Opsamling fra ESB/UB-temadag om brug af data i kvalitetsarbejdet på erhvervsskoler 6. februar 2019 kl. 09.30 – 15.00

Hvorfor er det så svært at anvende data som et konstruktivt element i pædagogiske drøftelser om udvikling af undervisningen? Hvordan kan kvalitetsmedarbejdere og pædagogiske ledere arbejde tættere sammen om at sikre, at brug af forskellige former for data bidrager til dette arbejde?

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har netop gennemført en undersøgelse af, hvordan arbejdet med data ser ud i sektoren lige nu. Både i forhold til obligatoriske data fra STIL's datavarehus og de supplerende data, der indsamles lokalt. EVA vil med afsæt i rapporten tegne et billede af:

- Hvad der skal til for at styrke sammenhængen mellem skolens strategi og skolens kvalitetsarbejde
- Hvilke rammer, der kan hjælpe i arbejdet med at forbedre undervisningen ved hjælp af data
- Hvordan man kan arbejde med at styrke tilliden til de data, der indgår i kvalitetsarbejdet

Temadagen vil desuden byde på workshops, hvor lokal praksis diskuteres og relateres til pointerne fra dagen for at generere nye ideer til at styrke arbejdet med data på egen skole.

Skolerne er blevet opfordret til, at de både deltager med kvalitetsmedarbejdere og pædagogiske ledere fra hver skole, da et af formålene med dagen er at understøtte et tættere samarbejde om kvalitetsudvikling på tværs af uddannelserne på jeres skole.

1. Velkomst

v/konsulent Ebbe Schou Hargbøl

- Ebbe bød velkommen til temadagen og EVA. Dagens tema er brug af data i kvalitetsarbejdet – og en kobling mellem strategisk og pædagogisk brug af disse. Herefter kort gennemgang af dagens program.

2. Kobling mellem strategisk og pædagogisk brug af data – resultater fra EVA's undersøgelse af brug af data i kvalitetsarbejdet på erhvervsuddannelser

v/chefkonsulent Pernille Hjernov, konsulent Sara Hach og konsulent Kristian Qvistgaard Steensen. EVA gennemgik resultaterne fra undersøgelsen – korte noter fra gennemgang og drøftelsen:

- Dejligt at der er mødt både kvalitetsmedarbejdere og ledere op til mødet, da det er vigtigt for dagens drøftelser.

- Undersøgelsen er en del af EVAs egen handlingsplan, som udarbejdes hvert år.
- EVA har brug for at vide, hvilken viden og problemstillinger, der fylder på skolerne – og har midler til at igangsætte egne undersøgelser.
- Kvalitet på erhvervsuddannelser og brug af data er en undersøgelse fra handlingsplanen 2017. Formålet med undersøgelsen var at se på, hvordan erhvervsskolerne på nuværende tidspunkt bruger data i deres systematiske kvalitetsarbejde – og hvordan dette arbejde kan styrkes.
- Tidligere har skolerne haft ”problemer” med at anvende data.
- Undersøgelsesspørgsmål: Se EVAs præsentation.
- Undersøgelsesdesign: Forundersøgelse/interview, 2 spørgeskemaundersøgelser og en kvalitativ undersøgelse. 7 skoler og 24 uddannelser har været inddraget i undersøgelsen. Der er udarbejdet en 100-siders rapport og en praksisrettet guide.
- Ekspertgruppen bag rapporten har bestået af Ole Roemer, SOSU C Stine Sund Hald, DE-G Niels Bjerre Tange, VIA og Birger Hørning, tidligere Hansenberg.
- Hvad er data?
  - Det, der kan måles og vejes! (kvantitative data) – lige som ”løs snak” også kan give data.
  - Det brede databegreb - rapporten definerer kvantitative (frafald, ETU, VTU og undervisningsevalueringer) og kvalitative data (fx fokusgruppeinterview og undervisningsobservationer)
  - Hvordan bruges de obligatoriske data:
    - Opgørelser fra datavarehuset i STIL om de 4 klare mål – eks. Frafald.
    - Den nationale elevtrivselsmåling (ETU)
    - Den nationale virksomhedstilfredshedsmåling (VTU)
- Brug af data/datatyper
  - Kvalitetsmedarbejdere har svaret på hvilke typer data/opgørelser, der anvendes.
  - Fravær/frafald, karakterstatistikker (kvantitative). Bliver brugt strategisk i stedet for pædagogisk.
  - Interviews/fokusgrupper og observationer af undervisningen (kvalitative).
  - Undervisningsevalueringer/undervisningsmiljøundersøgelser (undervisningsevalueringer).
  - Uddannelsesledere bruger i høj grad resultaterne fra undersøgelserne!
  - Data bliver i nogen grad anvendt i undervisningen.
  - Resultater af ETU bliver underviserne bedt om at inddrage, når de evaluerer deres undervisning.
  - Målingen giver et bredt men ikke nuanceret billede af, hvordan data anvendes på skolerne.
  - Det er forskelligt fra skole til skole, hvordan der arbejdes med brugen af data. Det er en stor opgave og organisatorisk komplekst på skolerne at forankre

data. Der er langt fra det strategiske arbejde til at følge og udvikle undervisningen på den enkelte uddannelse.

- Udfordringen: Der er mange planer/skemaer/processer ude på skolerne – og udfordringen er at få det koblet ind i undervisningen.
- Det er vigtigt at have medarbejdere, der "går på tværs" i organisationen både på det strategiske og pædagogiske niveau – f.eks. til at deltage i strategiske møder og i teammøder, hvor både strategiske prioriteringer på skoleniveau med afsæt i data – analyser og vurderinger af pædagogisk praksis med afsæt i data behandles.
- Det kan være en god ide at have "et bindeled" på skolen, som kan give input til både strategisk og pædagogisk praksis. Det kan evt. være en kvalitetsafdeling-/medarbejder/pædagogisk leder. Det er vigtigt at data bliver lette at forholde sig til.
- Hvordan får skolerne drift og kvalitet til at hænge sammen? Det handler om at få skabt en meningskabelse i både det pædagogiske og strategiske lag. Der er behov for denne kobling.

3. Konkrete eksempler v/EVA konsulent Sara Hach og konsulent Kristian Qvistgaard

- *Case: Hansenberg*

Kvalitetsmedarbejderen bygger bro mellem det strategiske og pædagogiske niveau. Kvalitetsmedarbejderen deltager i møde med kvalitetsstyregruppe (drøftelser af skolens strategiske prioriteringer) og rådgivningsenheder – afsæt i teams, hvor data gennemgås og det skal besluttes hvad teamet skal arbejde med det kommende år.

- *Case: Knord*

"Nedlægning af kvalitetsafdelingen" og i stedet en sammenlægning af kvalitets- og pædagogisk lederfunktion, som i stedet har fået rollen som uddannelseschef på afdelingsniveau.

Uddannelseschef sikrer, at analyse af tilgængelige data og igangsættelse af supplerende dataindsamlinger hænger sammen med strategiske prioriteringer. Diskuterer resultater af data med lærerrepræsentanter i fælles pædagogisk udvalg, før de præsenteres for den samlede lærergruppe.

4. Workshop runde 1 – drøftelse: Meningsfulde rammer for pædagogiske drøftelser med lærere.

Deltagerne blev opdelt i grupper af kvalitetsmedarbejdere og pædagogisk ledere.

- **Pædagogiske ledere** diskuterede, hvordan kan kvalitetsmedarbejdere bidrage til at jeres arbejde med pædagogisk udvikling på uddannelsesniveau i højere grad støttes af skolens strategiske mål og hvordan kan kvalitetsmedarbejderne understøtte, at pointer fra de lokale drøftelser af pædagogisk udvikling bidrager til skolens overordnede strategi?

- Kvalitetsmedarbejderens stilling – er der tale om en leder eller en sekretær? Der findes både den ene og den anden stilling, som varetager rollen! Det har betydning for udvælgelse af data og kommunikation.
  - Forskel på begreber – vigtigt at skabe fælles forståelse om ordenes betydning – bl.a. evaluering – hvad forstås ved evaluering/evalueringskultur.
  - Fælles ønske om at fremme kvaliteten i en fælles organisation.
  - Bevidstgørelse om hvornår en evaluering er en evaluering – forskellig praksis på de forskellige niveauer i organisationen.
  - Formalisere kvalitetsarbejdet hos de pædagogiske ledere.
  - Skal kunne fortolke og levere data ("**fluidiserede**" pointer) – fange pointer i talmaterialet – og give det videre til det pædagogiske lag i organisationen
  - Forventningsafstemning og rollefordeling er vigtig – og skal fungere.
- **Kvalitetsmedarbejdere** *diskuterede, hvordan kan de pædagogiske ledere bidrage til, at I kan spille ind med relevante data i det pædagogiske udviklingsarbejde? Fra datakilder, opgørelsesniveau, temaer – og hvordan kan de pædagogiske ledere understøtte, at I kan bringe pointer fra de lokale drøftelser af pædagogisk udvikling ind i skolens strategiske udviklingsarbejde?*
    - Kvalitetsafdelingens ansvarlige arbejder løbende på, hvordan data præsenteres på en god og meningsfuld måde.
    - Ansvar for at det bliver en kultur og selvfølgelighed på skolen.
    - At have kvalitet og evaluering på dagsordenen på det strategiske niveau.
    - "Byder gerne op til dans – men vigtig at lederne har lyst til at danse med". Vide hvad der er af ønsker fra den pædagogiske ledelse og hvad arbejdes der med ude i organisationen? Relationer og samspil – kvalitetsmedarbejderne skal inddrages i processerne. Arbejdes på at skabe tillid til data.
    - Kvalitetsmedarbejdere vil også gerne "bydes op til dans" og at det er det pædagogiske ledere, der gerne kommer og vil vide mere.
- Øvrige kommentarer:
- Kvalitetsmedarbejdere "må gøre sig lækre", så den øvrige organisation ved, at man ikke kan undværes
  - Pas på med ikke at tages lederens opgaver – være bevidst om rollefordelingen.
  - Direktionen er interesserede i nye og kvantitative data – driftslaget er ofte ikke så interesserede, fordi underviserne ikke er "glade for data".
  - Der er en sammenhæng mellem frafald og evt. afskedigelse af undervisere.
  - Stille værktøjer til rådighed for evalueringen. Der er en større lyst, hvis underviserne er trygge ift. evaluering af deres egen undervisning.
  - Anerkende at data ikke forsvinder, så det er vigtigt at samarbejde.
  - Den pædagogiske leder/ledelse skal have legitimitet til at italesætte kvalitetsarbejdet og arbejdet med data ifm. de 4 klare mål. Skal have det strategiske niveauets opbakning til at rammesætte kvalitetsarbejdet/evalueringer/data mv.

- Være sine ledelsesmæssige opgaver bevidst! Det kan være indskrevet i lederens resultatkontrakt.
- Kapacitet til at færdes i både den strategiske og pædagogiske verden.
- Tilgangen skal være at underviserne har en professionel tilgang til lærergeringen – både pædagogisk og didaktisk måde, og kan agere på alle niveauer.

5. 5 elementer til en styrket inddragelse af data i drøftelser af pædagogisk udvikling – resultater fra EVA's undersøgelse af brug af data i kvalitetsarbejdet på erhvervsuddannelser v/chefkonsulent Pernille Hjermov, konsulent Sara Hach og konsulent Kristian Qvistgaard Steensen

- Tillid til datas kvalitet og gyldighed – man skal tro på, at data kan noget. Enigheden om validiteten af data understøtter, at man kan "løbe efter bolden – og ikke analysemetoder"
- Åbenhed med hensyn til videndeling – kunne dele svære problemstillinger, professionel dialog om udvikling. Understøttes af f.eks.: kollegial observation af undervisning, fælles planlægning af undervisning, ledelsen lægger ene evalueringer frem.
- Tilstrækkelig tid til at følge op på data – opmærksomhedspunkt til at afsætte god tid til opfølgning af data/resultater.
- Tydeligt formål med at inddrage data – data bidrager med viden om noget bestemt, prioritering af data på baggrund af hvad? Kobling til skolens strategi.
- Tydeligt formål kræver god rammesætning – hvornår drøftes data, hvad er fokus i drøftelsen og hvorfor, planlæg struktur og proces på mødet – perspektiver på data fra egen praksis, hvordan samles der op, og hvem udarbejder handlingsplan
- Data giver værdi, når de analyseres og perspektiveres – data giver ikke sig selv, lærerne er aktive medskabere af data, analyse og opfølgning
- Udfordringer og muligheder i arbejdet med de enkelte datakilder
- **ETU:** Evalueringstræthed blandt elever, misforståelse af spørgsmål (gråzone-spørgsmål), uklarhed omkring formål med undersøgelse, eksterne påvirkninger.
  - Styrket brug af ETU: gennemgå spørgeramme med elever, koordiner timing med andre dataindsamlinger, kvalificer resultater af ETU gennem mundtlig opfølgning med elever, opgør resultater på et relevant niveau og udpeg relevante fora for drøftelse af resultater
- **UV-evalueringer: Spørgeskema opmærksomhedspunkter:** Spørgsmålene skal være relevant for den konkrete undervisning, elevernes forberedelse, elevernes mundtlige uddybning af svar og opfølgning med kolleger. **Mundtlige evalueringer opmærksomhedspunkter:** Sikre alle elevers perspektiv, fastholde pointer, opfølgning med kolleger og leder.

- **Observationer af undervisningen:**
  - Forskelligt om det er leder der observerer lærer, eller lærer der observerer lærer. **Systematisk observation af alle for at:** Forebygge observationer opleves som kontrol, opbygge bredt kendskab til lærernes pædagogiske praksis
  - **Rammesætning:** aftal ramme for observation, aftal fokuspunkter, tidspunkt mv.

6. Præsentation af erfaringer fra Roskilde Tekniske Skole v/Lea Bergstedt – video om evalueringer til elever og lærerne.

- Undervisningsevaluering
  - Videoerne er rammesætningen for evalueringen, som er en realtime-evaluering i Survey Xact – og eleverne kan med det samme se resultater. Er også en del af ledernes resultatlønskontrakt.
  - Spørgerammen har været en fælles spørgeramme for hele skolen, men nu kan lærerne selv vælge spørgerammen – men ikke om de skal evaluere. Tillidsmænd er inddraget i processen omkring valg af spørgsmål i spørgerammen. Nyt tiltag hos anlægsgartnere, hvor der spørges ind til person/fag.
- ETU
  - Årets ETU-data er omsat til en oversigt på hvert uddannelsesområde – det har været en succes, at data har været systematiseret og gennemgået på forhånd, og at der har været forslag til, hvilke opmærksomhedspunkter uddannelsesområdet skal være have fokus på.
- Kommentarer
  - Tidsfaktoren er altid en udfordring

7. Workshop runde 2 – Hvordan styrker vi inddragelsen af data i pædagogisk udvikling hos os. Gruppedrøftelser af datakilder:

- Hvilke datakilder oplever I giver brugbar viden i det pædagogiske udviklingsarbejder – hvad gør disse datakilder særligt brugbare?
- Hvad har vi behov for at styrke, for at de enkelte datakilder i endnu højere grad kan bidrage til pædagogisk udvikling – er det de rigtige data, I bruger eller er der behov for, at I indsamler supplerende data?

Kommentarer:

- Bruger de datakilder vi har – ETU og Datavarehuset, hvor der efterhånden er ved at være brugbare data, som giver mening – bl.a. ift. de klare mål – f.eks. talentelever. Nogle skoler oplever dog fortsat at data er forældede. Der mangler oplysning fra STIL om, hvornår data er opdaterede.
- Bruges ift. frafaldstal – og sammenligning til landsplan. Benchmark med andre skoler – sammenlignelighed på tværs.
- Uddata bruges også som datakilde

- En skole har en medarbejder ansat, som specifikt trækker tal og data ud, og udarbejder analyser til drøftelser på direktionsniveau og ude i teamgrupperne ift. udviklingsprocesser.

8. Opsamling på dagen og tak for i dag

- **Hvad tager I med herfra:**
  - Få gentaget, hvad der er vigtigt.
  - Handler om integration om data/systemer.
  - Jan Christensen afrundede dagens tema – det er meget komplekst at samle op på data, og vigtigt at det giver mening på skolerne.

Referent:

Lajla Pedersen

ESB-sekretariatet

Mobil 25 15 79 09

Mail lajla@projektcare.dk